

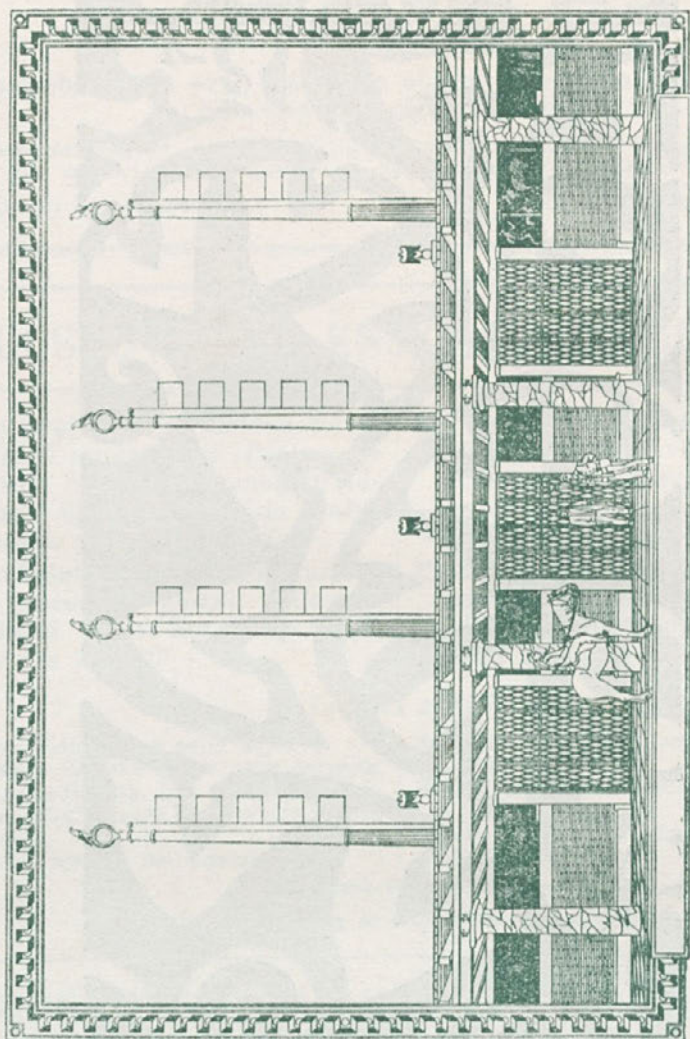
Poština plačana v gotovini.



MLADOST

1927

Št. 6



P O R T A L O R L O V S K E G A S T A D I O N A

MLADOST glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana, Pred škofijo 4. List izdaja konzorcij „Mladosti“ (Dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska c. 38). — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno; posamezna številka Din 2.50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.



P. Roman:

Meditacija pred Alojzijevo sliko.

Ali si bil človek, kakor jaz, ali si bil angel? Kako naj sicer tudi razumem tvojo veliko skrivnost tako lepega življenja.

Ni ti še bilo deset let pa si že resno mislil: kod in kam ... in si pri tem zrl preko castiglionskih gričev v onstransko gloriijo. Meni pa je doraslemu tako malo mar za ta vprašanja.

Otrok si bil še in si razumel pomen molitve — kako srce šepeta k Nevidnemu in se duša razgovarja z Močnim. Razumel si, da je tu vrelc velike sile duha in volje. Meni — ali mi je molitev res vir moči in odločnosti in zvestobe ter tiste tihe vedrosti, ki sije iz tvojih oči? Moja jutranja, moja večerna molitev — ali ni samo nizanje besedi, brez srca, brez ljubezni. Alojzij, uči me moliti ...

Večkrat sem že mislil, je li kneginja Gonzaga vedela za barvo tvojih oči. Tako zelo si čuval pogled, da ne bi skozi oko prišla smrt v dušo ... Ali naj govorim o sebi? Če primerjam, me zaskеле solze v mojih očeh — naj molčim.

Kako zelo si spoštoval svoje telo, kako zelo telesa odličnih dvorjanic. Nikoli nisi vračal smehljaja ustnam, ki so vabile in obetale več kot bi smele ... O, moja mladost, kje so moje bele rože ... Alojzij, čuvaj našo rast!

Odkod tvoja moška zrelost in neomajnost tvojih sklepov. Saj tudi jaz rastem v moža in delam trdne sklepe — pa pride družba, vse je pozabljeno. Še veter ne menjava svoje smeri tako hitro. Alojzij, uči me hoteti!

Sedaj, ko so zate, Alojzij, minili boji, minile zmage, ko je tvoje življenje pred nami kot dovršena umetnina vzbujajoča hrepenenje — ne pozabi v slavi svojih bratov, svojih sester. Težje je nam kot nekdam tebi. — Zato ne pozabi: vodi našo misel, našo molitev, našo voljo, čuvaj našo mladost!

Z. Z.:

Naša dediščina.

(Ob 1100letnem spominu sv. Cirila.)

Napisal bi rad slavospev možu, ki je bil pred enajststo leti otrok, kot smo danes mi; opisal bi rad tihe žrtve odpovedi in samopremagovanja nadarjenega Konstantina, poznejšega Cirila, ko je bil v onih letih, kot smo danes mi. Pokazal bi rad moža krščanskih načel in krščanskih dejanj, moža, ki je pokazal vsemu svetu zlasti pa našim očetom, da je krščanstvo vera odpovedi in žrtve, pa ne samo odpovedi in žrtve, ampak tudi ljubezni, one ljubezni, ki ne loči Grka od Rimljana, Germana od Slovana, Kitajca od zamorca... vera one ljubezni, ki pozna samo otroke enega nebeškega Očeta. Popisal bi rad nadalje njegova dela, s katerimi je pokazal, da je ta ljubezen, ki jo rodi krščansko prepričanje, v tesni zvezi s svobodo, ki da vsakemu otroku božjemu pravico do lastnega življenja, vsakemu narodu pravico do mirnega razvoja v krogu katoliških narodov. Pripovedoval bi še, kako je učeni Ciril v najboljših letih svojega življenja zapustil domovino in prinesel našim očetom ta nauk ter dopovedal ošabnim sosedom, da imajo po tem nauku tudi Slovani pravico do svojega jezika in izobrazbe — pa bojim se, da ne bi mogel pokazati tega velikana v pravi luči in da bi moje besede le zmaličile sliko našega apostola, katerega lahko imenujemo po besedah sedanjega sv. Očeta: Bizantinca po domovini, Grka po rodu, Rimljana po apostolskem poslanstvu, po sadovih apostolskega dela pa Slovana. Da, po sadovih svojega dela, ki nam ga je zapustil, je sv. Ciril naš, popolnoma naš.

Le eno sliko iz onih časov: Po rimski cesti, ki se je vila preko naše domovine, je stopala četa krepkih mladeničev. Prestrašili so se naši predniki po vaseh in seliščih, ko so jih zagledali. Njih strah pa se je kmalu spremenil v nezaupanje, ko so videli, da ne nosijo lokov in mečev, ampak da stopa sredi njih resen mož s križem v roki in drugi s knjigami v zavitku... Pod vaško lipo se je četa ustavila... v nezaupnem pričakovanju so jo obstopili vaščani. Iz čete je stopil mož v meniški halji — sv. Metod —, odprl knjigo in bral veselo oznanilo v njihovem domačem jeziku. Obstrmeli so — a še bolj so strmeli, ko se je Metodu pridružil sicer slabotnejši a modrejši Ciril in jim začel s preprostimi domačimi besedami razlagati in pojasnjevati prebrana mesta sv. pisma. Lahko so ga razumeli, ko jim je govoril, ko jim je govoril o Bogu, ki enako ljubi vse ljudi, o njegovem Sinu Jezusu, ki je trpel za vse ljudi, o Kristusovi cerkvi, ki naj obsega vse narode in ki ima sredstva zveličanja za vse, ki se zatečejo pod njeno okrilje. Res, to je bilo veselo oznanilo za zatirana slovanska srca; z živo vero so se naši očetje oklenili križa Odrašenikovega, o katerem jim je tako lepo govoril Ciril... Odšel je Ciril z mlado četo proti Rimu in ni se več vrnil. Zapustil pa je našim očetom svoje učence in pa nauk Kristusov, ki so ga shranili globoko v svojih srcih. Orijeli so se tega nauka, iz katerega so črpali vso moč pri obrambi svojih pravic in pri zgradbi lastne kulture. Izročili so ta nauk svojim potomcem kot najdragocenejšo dediščino, saj so vedeli, da je ta dediščina sv. Cirila najboljši kapital za zdrav napredek in izobrazbo.

Stoletja so že pretekla, a naš narod še hrani to dediščino. Hrani jo skrbno in neustrašeno odbija napade vsakovrstnih sovražnikov, ki mu jo hočejo ugrabiti, zakaj slovenski narod se še vedno zaveda, da leži v zapuščini sv. Cirila vse njegovo bogastvo. Zaveda se naš narod tega in le s strahom ter nezaupanjem posluša razne nauke novih prerokov, a v srcu skriva dediščino sv. Cirila

in se je krčevito oklepa. Vedno številnejši so ti novi preroki — grabežljivi volkovi — in zdi se, da se narodova dediščina manjša in izginja iz javnosti. Še jo hranimo v srcih, a v javnosti je skoro ni več. Bratje, naše bogastvo se krči, naša dediščina izginja! Bomo to dopustili?...

Nič strahu! Že stopajo zopet v naše vasi čete mladih, krepkih fantov, ki hočejo biti stražarji velike narodove dediščine. Tudi te čete so morda prvič z nezaupanjem sprejete, a ko ljudstvo vidi, da blesti na orlovskem praporu križ, ko vidi, da zavijejo čete najprej v cerkev, da se poklonijo Bogu, in ko slednjič sliši, da hočejo ti fantje v javnosti braniti ono, kar hrani samo v svojih plašnih dušah, tedaj se v radosti temu ljudstu srce in orlovska četa je sprejeta z velikim zaupanjem... Stražarji naših verskih in narodnih svetinj, pozdravljeni!

Bratje in sestre iz orlovskih vrst! Veliko nam zaupa naše ljudstvo. Izročilo nam je dragoceno zapuščino sv. Cirila, da jo branimo in ščitimo. Verske in narodne svetinje so izročene nam v varstvo. Smo dorastli tej veliki nalogi? Gredo vse naše besede in vsa naša dela za tem ciljem?

Bratje! Pokažimo, da smo vredni velike dediščine sv. Cirila! Skrbimo, da se naših verskih in narodnih svetinj ne izgubi niti drobec! Pokažimo se svojemu ljudstvu in celemu svetu kot neustrašni vitezi sv. Cirila!



Franjo Strah:

Suh list.

Zgodba fanta.

9. Suho listje.

Nepričakovano in z vso silo je pritisnilo na Petra, ter ga gnalo in sililo, da se izpove. Izpove komurkoli in kjerkoli! Samo mora se, mora...! Polno nejasnih misli je bilo v njem ta čas, misli, ki jih ni znal razrešiti. Iskal je resnice, včasih trpeče, blodno-bolno — pa je ni našel. Le v zmotah jo je iskal doslej. Skoraj se je zavedel svoje nemoči. Trpel je od žgoče muke, da je stopil na pot, ki ji ne ve ne konca, ne imena. Morda je za ime vedel na zunaj; toda ne iz bistva in ne iz jedra, tudi ne iz vsebine.

Poiskal je tedaj Šimna.

»Hočeš biti dober z menoj, Šimen?«

»Hočem, Peter!«

»Govoril bi rad s teboj na dolgo in široko. Če me boš le poslušati hotel?«

»Bom, Peter.«

Grela je Šimnova beseda in božala. Vedro in živih korakov sta krenila mimo hiš na stezo za vasjo. Čez ozare tja pod breg, kjer je mir in le bajni šelest visokih jagnjedov trepeta v mirno noč. V ravno črto so postavljena ta drevesa, kakor nemi gledalci stoje tu ob poti, kakor neme priče tistih dogodkov in dni, ko je tod še Sava imela svojo pot. V teh vrhovih je skrivnostna melodija pesmi, péte desetletja in desetletja, iz roda v rod. V tihih pomladnih večerih je ta melodija kakor rajska godba; človeka vsega opoji; objame ga mir in silna toplota prirode.

Tu sem sta stopila Peter in Šimen tisti večer in legla v travo na breg, pod mogočne jagnjede.

»Vidiš, Šimen, nekaj me teži. Tako čudno me mori in tlači od tedaj, kar sem Tonetu prizadejal tisto težko uro. Tudi s tem mu je nisem poravnal,

če sem vseeno nastopil; o Šimen, vem, da je nisem... Po tej teži, ki mi je tedaj sedla v dušo in se ne gane iz nje, po njej spoznam, da je nisem, da je nikdar ne bom, ker ne morem... Glej Šimen! Tebe sem klical in iskal, ker vem, da veš in znaš to težo pekoče vesti. In še je ena teža, Šimen, ki je pa ne poznaš, ker je ne čutiš, ker je tebi lahka, mene pa naravnost mori: teža zavednega članstva! Glej, brat moj, Šimen! Zapisan sem in me imenujete člana, — pa vendar nisem zapisan in nisem član. Saj komaj sebi verjamem, kar sem doživel med vami, kako sem našel spoznanje. Takrat sem še mislil, da je to vse, če se človek zapiše; če si pripne znak in obleče zlikane hlače kroja in si ogrne surko preko rame. Mislil sem, da je to vsa sreča in ves ponos, kadar stopiš pred ogledalo in se vidiš takega, kakršnega te bo občudoval svet v paradi. Samo zato sem menda prišel med vas.«

»In zdaj?« je radovedno iskal Šimen.

»Zdaj vidim, kar nisem videl doslej, vsaj zdi se mi, da vidim in vem; ali doumeti tega vseeno ne morem in ne znam. Preveč je tega zame. Vem, da je bilo vse to zmotno, danes mi je tembolj nejasno. Vidim, da je Orel vse nekaj drugega, kakor sem tedaj doumeval jaz, vidim, da je zunanost le za oči; da je vse ono nič, kar sem mislil, da je glavno. Jaz sem iskal tistega, kar pravimo zabava in razvedrilo, torej svoj lastni jaz! Niti tega nisem našel...«

»Ne moreš in nikoli ne boš, Peter!« je živo pripomnil Šimen.

»Sprva sem mislil, da bom. Pa tega ni pri vas. Morda je, za kogar je, — kdor se poglobi v stvar. Jaz sem preslab za to, preveč vsakdanji. Spoznavam zmoto — in vendar se prav nič ne učim iz nje. Morebiti, da je to vsa moja slabost.«

Obmolknila sta in se pogreznila v premišljevanje, vsak v svoje. Potem je Šimen zajel iz vse globine in vsega spoznanja pravega Orla ter Petru v lepi besedi razodel:

»Ni vse tako, Peter, kakor praviš, veliko tega pa je res. Razumem te in vem, da umeti ne znaš; vem, kako si: od danes do jutri! Naprej ne gledaš in ne zajameš na globoko. Od danes si in si do jutri; naša misel pa je od vekomaj in bo do vekomaj. To vedi in uměj, če znaš in moreš. Pa ne boš, vem, naša misel je preobsežna, prebogata. Vsa krasota njene veličine je v sreih onih, ki so jo in jo bodo še doumeli in jim bo vodnica v življenje. Naša misel je uklenjena in speljana v tir in je vendar prosta. Nebroj možnosti daje za vse ono, kar je izven nje in kar nekateri iščejo v zmotah. Ni naša pot samo ono, kar je v besedah in programu; vse to je le smoter. Skrivnost našega dela je v sto nenapisanih besedah, je v tisoč neizrečenih željah in je v milijon nepovedanih misli, je v — — —«

Preveč se je razvnel Šimen in komaj je čul Petra, ki je tiho šepetal:

»In jaz siromak sem sam, ki iz vsega tega resnice ne najdem...!«

Tolažno je odvrnil Šimen:

»Nisi! Prav toliko in še več jih je, ki tega ne najdejo. So tisti, ki nočejo najti in pravijo, da so; a so tudi taki, ki na vso moč iščejo med nami, pa jim ni dano razumeti.«

»In —?«

»Taki pomenijo praznino v naših vrstah in so kakor suho listje! — Poglej jagnjede nad seboj, Peter! Poglej listje njihovo: spodaj je belo, zgoraj zeleno; — in vse se spreminja, vidiš. Kakor mi ljudje! — Redkokdaj pada z jagnjedov listje, Peter; pada pa le. Osuši se in odpade: neslišno, komaj vidno... Tako odpada list za listom, pa se drevesu prav nič ne pozna; mogočno je in je sekire treba, da pade. Niti v vrhovih ne zapaziš praznine po tistem listju, ki je odletelo. Glej čudo, Peter: suhih listov ne vidiš prej na

jagnjedu, dokler veter ne zamaje vrhov in ti listi sfrfotajo na breg. Kadar pade rosa nanje, bi mislil, da so sveži; le po tem jih spoznaš, da so suhi, ker beline nimajo.«

Petra je zgrabila bolečina, da je vprašal proseče:

»Povej mi, Šimen, če sem tudi jaz, tudi jaz... suh list...?«

Težko je bilo Šimnu ob tem vprašanju, čudno težko. V zadregi je odgovor poiskal:

»Ne bom ti rekel besede, da ti težka ne bo!«

Za hip je pomolčal, potem je dodal s poudarkom, besedo za besedo:

»Če si — dolgo ne boš...!«

»Kako to misliš?« je prosil Peter.

»Sam boš videl — in jasno ti bo vse.«

Pogreznila sta se v molk, da jima je igrala čudežna melodija mogočnih vrhov, ki jih je veter pozibaval v lepo skladnost neba in tihega večera.

»Pojdiva!« se je dvignil Šimen.

— — — —

(Dalje.)



† Leopold Turšič:

Kdo smo?

*Naših src pesem odmeva v goró,
drobne jo ptičice z nami pojó,
gozd pošumeva jo, travnik in polje
z nami drobila jo radostne volje:
brat naš, nikar se ne boj,
pridi in z nami zapoj!*

*Prašáš nas, kdo smo? — Smo vitezi vsi,
božja ljubezen nam v dušah gori,
prapor naš sveti je znamenje križa,
z njim gremo v boj, ko sovražnik se bliža:
brat naš, ne bodi nam tuj,
pridi, za križ se bojuj!*

*Mi smo čuvarji slovenskih domov,
zvesti čuvarji smo belih svetov,
čuvamo, branimo pravdo, resnico,
smrtno sovražimo laž in krivico:
brat naš, ne bodi nam tuj,
pridi še ti k nam in čuj:*

*K božjemu Kralju utiramo pot,
mi smo znanilci Njegovih dobrot,
solčna priroda nam živa je knjiga,
k Njemu nam srca in misli prižiga:
brat naš, ne bodi nam tuj,
pridi in z nami potuj!*

*Prašáš nas, kdo smo? — Poglej našo pest!
Če ne verjameš, preglej nam še vest:
Za domovino pradedov živimo,
V dobrem naj raste, zato se borimo:
brat naš, pomišljaj se — kam?
Pridi, pridruži se nam! —*



Vaclav Winkler:

Odmor.

*Čez črne strehe solnce žge,
da vse od ognja plapolá,
daljina v žgočem žaru mve
in skriva v meglo rast gora.*

*Pred zidovi temnimi sedijo
in s črnim kruhom tešijo si glad,
na daljno zlato sanjajo pomlad
in v bridkosni misli vsi molčijo — — —*

† Leopold Turšič.

Dne 30. majnika 1927 je umrl v Krškem kot ondotni mestni župnik. Zavrata jetika, ki nam je uničila že toliko mladih življenj, je tudi njemu prestrigla nil življenja prezgodaj, veliko prezgodaj. Z njim je legel v grob mož, ki bi nam bil zapel še marsikatero lepo pesem, pesem tihega veselja, listega, ki ga nam v sedanjih težkih dneh tako zelo manjka.

Mi se pokojnega spominjamo še posebej kot vnetega orlovskega delavca. Na svojih kaplanskih službah se je povsod z vnemo zavzemal za našo organizacijo ter z veseljem in s spretno roko vzgajal naš orlovski naraščaj. Bil je



pa tudi urednik »Mladosti«, in sicer l. 1914., v letu grozote, ko je zavihrala svetovna vojna vihra. Da ni odšel pokojni kot vojni kural na bojno polje, bi bil gotovo še nadalje urejeval naš list. Tako pa je moral tudi on tja, odkoder je prinesel, kakor nešteto drugih, kal bolezn, ki mu je potem polagoma črpala življenjske moči in ga sedaj mladega položila v prezgodnji grob. Da se to ni zgodilo, bi nam bil zapel še marsikatero pesem v »Mladosti«, saj je v njej zadnje čase objavil toliko lepih.

Počivaj v miru, dragi naš orlovski prijatelj in brat!

V spomin † bratu Janezu Pečku!

Imeli smo ljudi — v poljani cvet,
imeli smo jih vrhu gore hrast,
imeli smo jih, dali smo jih vam,
kaj hočete — grobovi še od nas?

O. Župančič.

Rahlo — božajoče Ti je zavel v obraz ledeni dih smrti in preminul si v njenem objemu. S skrivnostno pritajenim šelestom jutranjega majskega gozda se je posulo cvetje Tvojega življenja in Tvoj duh je odplaval v vedre sinjine Solnca.

V naše duše je legla žalost...

Še pred 14 dnevi sem Te videl na občnem zboru O. P., ko si se z vso živahnostjo udeleževal debate. Z radostjo sem zaznal, da se Ti povrača zdravje in veselil sem se dneva, ko se boš čil in krepak povrnil med nas, ki smo Ti bili bratje.

Pa danes že snivaš zlati sen večne pomladi. Mesto k nam si se povrnil k Očetu, klanjajoč se Njegovi volji. Ravno na svoj trideseti rojstni dan si končal trnjevo pot življenja in zatisnil za vedno svoje trudne oči.

Janez — brat!

Kratko so Ti bili odmerjeni dnevi življenja, a veliko je bilo Tvoje delo. Telesno in duševno strt si se vrnil z bojnih poljan nazaj k materi, k sestram in k nam. Dasi potreben počitka in miru, si med prvimi vstopil zopet v vrste orlovske organizacije in se je oklenil z vso dušo. V njej in v delu za njo si skušal pozabiti rane in grozote vojne; iz nje si črpal svežih moči in veselje do življenja.

V domačem velikolaškem odseku si začel in dovršil svojo orlovsko šolo. Tu si pričel spoznavati lepoto in dobrine organizacije; v krogu tovarišev iz detinskih let si se ogreval in navduševal za večnolepa načela »Zlate knjige«. Ko te je val razmer zanesel k nam v Ljubljano, si stal med nami že kot zrel in izšolan borec in se kot tak znal tudi uveljaviti. Odprlo se Ti je novo prostrano polje, v katerega si vlagal plodove svoje nezlomljive energije. Stopil si na čelo šentjakobskega odseka in mu z ljubeznijo in brezprimerno požrtvovalnostjo predsedoval skoro polna 4 leta. In lepo je bilo tedaj pri odseku. Življenje je valovalo v njem s polno prekipevajočo silo; nov svež duh je vel iz njega, v vsem našem delu pa se je odražala zdrava borbenost in živahnost.

Segav in dobrodušen po svojem značaju in plemenit po srečanju si užival ljubezen in spoštovanje vseh, ki so Te poznali. Kot prijeten družabnik si bil dobrodošel povsod v vsaki hiši in vsaki družbi. S svojim vedrim vedno veselim obrazom in s prijatno domačo govorico si znal ustvariti razpoloženje tudi med najbolj čemernimi obrazi.

Povsem drugačen pa si bil, kadar je šlo za načela. Sam vesten in točen v izpolnjevanju svojih orlovskih dolžnosti, si to upravičeno zahteval tudi od drugih. V tem oziru si bil neuklonljiv in neizpros. Jasno in prepričevalno Ti je zvenela beseda in oko Ti je gorelo kakor plamen, kadar si nas navduševal za vzvišene orlovske vzore, ter nas bodril in vzpodbujal k delu za čast in procvit odseka. Naravnost neizčrppljiva je bila Tvoja iniciativnost in podjetnost, ki ni poznala ovir in ki tudi ni ponehala, dokler Te ni začela izpodjedati bolezen. S težkim srcem si tedaj zapuščal odsek, za katerega si delal s svetim ognjem navdušenja in idealizma. Nerad si se ločil od nas, na katere Te je vezala tesna vez bratstva in ljubezni in edino misel, da najdeš doma svoje zdravje, Te je odtrgala od nas. A žal niti ljubezen matere Te ni mogla oteti prerane smrti.



† Janez Peček.

Trudno težkih korakov smo hiteli po razmočenih stezah s kolodvora na Tvoj dom. Kakor v omotici smo se zaganjali preko vej in skal, ki so ležale čez pot. Zamišljeni sami vase smo drveli naprej, da Te vidimo še enkrat, preden Te objame večni mrak.

Pred hišo so postajali prvi pogrebei, iz veže pa je bilo čuti obupen jok domačih in sorodnikov.

Čudna tesnoba mi je objela srce in z nekako bojaznijo sem vstopil v sobo, kjer si ležal. Tedaj pa mi je zaihtela v naročje Tvoja mati. »Janez — mrtevl!« je zaklicala in se opotekla v naročje. Onemel sem stal pred njo, niti ene besede ji nisem izrekel v tolažbo, le v duši mi je rjovel bolešč. Ti pa si ležal miren in tih v siju mrtvaških sveč, v cvetju šmarnic in nageljnov in — čakal. Na svoje brate si čakal, na katere si mislil še v poslednjih dihih življenja, še mi smo Te morali pokropiti, sicer ne bi našel pokoja Tvoj nemirni duh!

In tedaj smo Te videli zadnjič.

Svinčeno sive megle so visele nad dolino in droban dež je rosil na krstu, ko si zapuščal rodni dom. Pod nebo so se razlivali turobni glasovi žalostinke, jok sorodnikov in ihtenje prijateljev.

Odhajal si. Odhajal z doma, katerega si ljubil z žarko ljubeznijo vernega slovenskega sina. Zanj si živel, zanj se znožil in trudil in pri delu zanj omahnil in umrl.

Štirje bratje so Te dvignili na svoje rame, močna četa Orlov Ti je tvorila častno spremstvo, za krstu pa se je vila številna procesija znancev in prijateljev ter pošiljala k nebu vroče prošnje za pokoj Tvoje duše.

Z bolestinimi srci se je zgrnila vsa ta množica okoli svežega groba, ko smo Te izročili materi zemlji. Mlad, željan življenja in dela še vedno pripravljen doprinašati nove žrtve za blagor skupnosti, si moral v grob.

Bridko nas je zadela nenadomestljiva izguba in žalosten plaka šentjakobski Orel ob gomili svojega najzaslužnejšega brata in predsednika. Nikdar nisi iskal samega sebe in vse Tvoje delo je bilo posvečeno le eni veliki misli orlovstva in domovine. Še prav posebne pa so Tvoje zasluge za naš šentjakobski odsek in bodi uverjen, dragi Janez, da si s svojim delom postavil v naša sreča živ spomenik, ki bo stal dokler ne pridemo za Teboj.

Zadnji akordi mile, v srce segajoče žalostinke so odmirali v vrhovih cipres, še zadnjikrat se je sklanjal k Tebi odsekovni prapor in mehka odeja rodne zemljice se je zgrnila nad Teboj.

Snivaj sladko zlata duša!



Br. Janez:

Rimski mozaik.

12. Stari Rim.

Med razvalinami Foruma se je tudi z načrtom v roki težko spoznati. Za podrobnosti tudi časa zmanjkuje. Gre mi za celoten pogled, ki bo najboljši brez dvoma s Palatina, skalnatega hriba, ki se dokaj strmo dviga nad Forumom. Povzpnem se torej preko ruševin v višino. V senci akacije na kameniti klopi se oddahnem. Zrak je topel in vonjiv. Pogled na Forum in okolico je res cesarski. Teško, da bi se našlo kaj podobnega na zemlji. Saj gledamo kakor v grob tisočletjem!

Ne moreš, da se ne bi polaskal z zgodovinskimi doživetji. Prav tukaj so sedeli cesarji — in zrlji na svoj Rim. Palatin je bil izmed vseh sedmih gričev prvi obljuden. Strme, skalne stene so mu bile naravna bramba, zato je Romul, ustanovitelj Rima, na njem pozidal svojo Urbs quadrata, četverokotno mesto. Malo zrno, ki se je vzraslo v mogočno drevo in s svojimi vejami seglo do roba zemlje. Cesarji Kaligula, Nero, Domicijan so si postavili krasne palače, žareče zlata in izbranega mramorja. Sedaj je vse v razvalinah, spomin je ostal le v besedi. Še danes velika poslopja po palatinskih stavbah nazivamo palače (palazzo, palais, Palast).

Ampak, čudno se igra zgodovina! Kadar se je človek hotel ovekovečiti, želeč ustvariti kaj vekotrajnega, ga je še vselej polomil. Babilonskih stolpov Bog ne trpi! Kje so Ninive in Babilon, faraonski Memphis in čudovite Atene! Vse v prahu in razvalinah, kakor te-le rimske palače, ki so pomenile čudež razkošja in lepote. Kos odlomljenega stebra, ruševina zidu se tu in tam kaže iz zemlje, da se ti vsiljuje misel na duhove cesarjev-morilcev in zločincev, ki s svojimi žrtvami vred nepokojni blodijo za mirom.

Papež Pavel III. iz hiše Farnezijev je dal goloto ruševin pokriti z lepimi nasadi (farnezijski vrtovi). Zamišljen je bil čudovit park, ki bi po svoji legi in nasadih

nadkrilil vse, kar je sicer nudil Rim. A načrt se ni docela izpeljal. Še za to mu starinoslovci zamerijo. Rajši bi izpokavali starine. Saj razkopavajo kljub temu in menda mnogo zanimivega odkrijejo. V poletju dela park precej dolgočasen vtis. Premalo je oskrbovan. Drevje je zanemarjeno in trava sežgana od solnca. Spomladi bo pa najbrž prav prijetno.

Tudi pogled na Forum Romanum, središče starega Rima je jako poučen. Opazuješ mrtve priče starodavnosti in se čudiš, da imaš pred seboj razvaline domala samih — templov. Narod, ki je živel nekoč na tej zemlji, je moral biti prepojen verske misli. Drugače se ne da razlagati mnogoštevilnih svetišč, ki jih je poganski Rimljan zgradil svojim in tujim bogovom. Mislim, da je v tem tudi skrivnost velikega vpliva in moči rimskega naroda. Da bo narod zdrav in močan, mora črpati sile iz vere in matere zemlje. To so storili Rimljani. Z eno roko so sloneli na bogovih, z drugo na meču. Bolj kot katerakoli država so oni politično oblast postavili na verske temelje. Sredi istega obzidja so postavili govorniške tribune, raz katerih so jim govorili njihovi politični govorniki in duhovniki. Na svojo vero oprt si je Rimljan podjarmil svet. Ravno tu spodaj v templu Veste je gorel neprestano posvečen ogenj in zbor devic, boginji posvečenih ga je vzdrževal. Glavno ulico so imenovali via Sacra, sveta pot, pač radi mnogoštevilnih verskih sprevodov, ki so se na tej prastari cesti pomikali gori na Kapitol v Jupitrov tempel. Zmagoslavni vojskovodje so v triumfalnem pohodu hodili prav isto pot. Prvo po dobljeni vojni je bila javna zahvala Jupitru, poglavarju vseh bogov.

Vera je bila in ostane gibalo najjačjih in najplemenitejših sil v človeku. Skeptičen, v verskem oziru indiferenten rod nima one jeklenosti v meščanskih borbah in one žilavosti v borbi z zunanjim sovražnikom, kakršna odlikuje preprostega ali vernega državljana. Ravno naša narodna jugoslovanska zgodovina nas uči, da so naši pradedje pod geslom: Za krst časn! ohranili svojo individualnost in končno izvojevali svobodo proti svojim stoletnim, daleko močnejšim tlačiteljem.

Po ljudskošolskih čitankah se danes berejo ganljive reči. A zgodovinsko dejstvo ostane, da so se Srbi po Kosovskem porazu ohranili le kot kristjani proti muslimanstvu. Nikakor ne iz nacionalizma. Verski odpadniki so vedno tudi narodni odpadniki. Izkušamo mi sami.

Verski skeptiki rajši filozofirajo za zapečkom, nego bi se krepko v bran postavili sovražniku. Ako bi Rimljani po strahovitem porazu pri Kanah ne imeli opore v svoji veri, otvorili bi bili Hanibalu vrata Rima. Le zaupanje v domače penate jih je rešilo pogube.

No, kako je bilo nekaj stoletij pozneje. Vera v bogove je bila že omajana, v senatu so se govorniki javno norčevali iz bogov. In kaj vidimo? Do tedaj nezmagano orožje se je povescilo in postalo naenkrat topo. Več ni bilo sile, ki bi vzdrževala osvojeni svet. Tisti dan, ko v celem mestu ni bilo dobiti šest devic, ki bi vzdrževale sveti ogenj boginji Vesti in ji zaobljubile devišstvo, tisti dan so barbari prekorčili meje do tedaj nezmagljivega rimskega cesarstva. Sveži narodi so namerili svoj zmagoslavni korak v Rim, srečujoč spotoma bogove, ki so bežali od nevaležnega ljudstva.

Seveda je bila vera poganskega Rima le bolj državna vera, ki ni plemenitila srca. Do sovražnika že celo ni poznala nobenega usmiljenja kakor nobena vera pred Kristusom. Tako je Rimljanu ostala osnovna poteza v njegovem značaju — trdosrčnost.

Zamislimo si samo en privid.

Po Sveti poti se pravkar premika slavnostni sprevod na Kapitol. Ljudstvo raja navdušenja in kliče pozdrav zmagovalcu. Ni razločiti, kdo je srečni vojskovodja. Ali se vrača modri Cezar iz uspele galske vojske in vodi v sprevodu ujetega galskega kralja Vercingetoriksa, ali je ljudomili Tit, nazvan »slast človeškega rodu«, ki je podvrzel Jude in tudi vodi v sprevodu zadnjega borca za svobodo Izraela Bar Giora z ženo in otroki. Ali je morda še Marij, ki je uspel proti mamertinskemu kralju Jugurti, ki ga vleče slečenega za svojim triumfalnim vozom. Za to, kar ima slediti, je vseeno, kdo da je.

Tamle, tik pod Kapitolom, ko pot zavije navzgor, se odloči iz sprevoda črna gruča. Kdo so? Ujetniki s svojim kraljem. Zenejo jih proti strašni mamertinski ječi. (Bil sem tudi v tej zoperni podzemski luknji, ki je prvotno služila brezdvoma za kapitolski vodnjak, a jo je pozneje iznajdljiva človeška grozovitost spremenila v ječo. V njej so mrlji tisoči od gladi in trpljenja. Še danes je kraj strahoten.)

Kaj bodo z ujetniki? Morda jih slečejo in pomečejo v mrzle podzemeljske ječe, da izhirajo počasne, a grozne smrti za lakoto. Morda jih prihranijo za zveri v cirkusu, morda jih pohabijo in pošljejo v rudnike. Imenitnejše in nevarnejše bodo brez dvoma kar na mestu pomorili. Njihovi obupni, jadni vzdihli bodo slavnostnemu sprevodu dali šele zaželjeni dražljivi značaj...

Ah, to so težke sanje. Pri sv. Frančiški Rimski je zazvonilo poldan. Srečen sem, da v krščanskem Rimu gledam poganski Rim. Kakor začrnelo okostje nekdanj živega bitja leži nemo med Kapitolom in Kolosejem.

(Dalje.)

Vojteh Jeločnik:

Sprevod Orlov

na taboru v Ljubljani dne 3. julija 1927.

Sprevod Orlov v Ljubljani dne 3. julija t. l. bo uvrščen nastopno:

1. Na čelu sprevoda jezdi konjenica.

Prvo vrsto konjenice tvorijo fanfaristi. Ako pa bi ne bilo mogoče dobiti jezdni konj, gredo na čelu fanfaristi peš.

2. Prapor O. P.

3. Predsedstvo J. O. Z., predsedstvo O. P., predsedstva ekspozitur, tehnično vodstvo in vodstvo Orliške zveze.

4. Novi odsekovni prapori in drugi odsekovni prapori razun 16ih, ki se uvrste pred drugi in tretji oddelek Orlov.

5. Godba.

6. Poveljnik sprevoda s pobočnikom.

7. Prehodni prapor s svojo vrsto.

8. Prvi oddelek Orlov.

9. Prvi oddelek Orlic z orliškim praporom.

10. Godba.

11. Osem odsekovnih praporov.

12. Drugi oddelek Orlov.

13. Drugi oddelek Orlic.

14. Godba.

15. Osem odsekovnih praporov.

16. Tretji, kot zadnji oddelek Orlov.

17. Narodne noše.

Orli se uvrste v nastopnem redu: Ljubljansko okrožje in za tem okrožja po abecednem redu in sicer v posamezne čete po 48 Orlov. Pred vsako četo koraka okrožni, oziroma po potrebi srenjski načelnik. Enako se uvrste Orlice. Predsedniki in načelniki odsekov in srenj in predsedniki okrožij se uvrste v čete in sicer na desnem krilu istih, kar velja tudi za Orlice.

Orli se bodo formirali v sprevodu na Vojvode Mišiča cesti, Orlice pa na Zrinjskega cesti in v Strossmayerjevi ulici.

Kakor že povedano, izstopijo Orli in Orlice iz Dolenjske na dolenskem kolodvoru, vsi drugi pa na glavnem kolodvoru. Ko bo oddana na imenovanih kolodvorih telovadna obleka in eventualna druga prtljaga na vozove, v ta namen ondi pripravljene, odkorakajo Orli in Orlice v četah pred Ljudski dom, kjer jih prevzamejo reditelji in povedejo na določena mesta. Na glavnem kolodvoru bo pri vsakem jutranjem vlaku pričakoval Orle in Orlice in jih uvrstil v čete zastopnik O. P. Na dolenskem kolodvoru pa bo to delo izvršil predsednik novomeške ekspoziture br. dr. Lavrič.

Ko se bo formiral sprevod v zgoraj navedenem redu, odkoraka sprevod po Streliški ulici mimo Ljudskega doma, po Krekovem trgu, Pred škofijo, Stritarjevi ulici, Marijinem trgu, Prešernovi ulici in Dunajski cesti na Stadion, kjer bo po prihodu sv. maša s kratkim nagovorom.

Telovadci, ki pridejo v Ljubljano v civilni obleki, naj se podajo z obeh kolodvorov takoj na Dunajsko cesto, kjer naj napravijo na kraju med železniško progo in cerkvijo sv. Krištofa špalir kot gledalci. Ko odkoraka mimo njih sprevod, se istemu na koncu priključijo in odkorakajo za sprevodom na Stadion.

Na kaj naj pazimo pri sprevodu?

Posameznim četam poveljuje na ukaz poveljnika sprevoda in njegovega pobočnika vodnik oziroma vodnica čete.

Razdalja med vodnikom (vodnico) čete in četo naj bo tri korake. Enaka razdalja mora biti med vodniki čet in prapori, kakor tudi med godbo in prapori. Ta razdalja se mora ohraniti ne le pri korakanju, temveč tudi če se četa ustavi ali če se koraka na mestu.

Strogo je paziti na kritje in zavoje. Pri zavojih naj krajniki na zavojni strani, t. j. na strani, na katero se napravi zavoj, zavzamejo kratek korak in ne silijo na desno ali levo za svojim prednikom, temveč v kratkem koraku ohranijo ravno vrsto čete.

Korakati je v strogem pozoru! Glej, da se ne boš med korakanjem oziral okoli ali celo govoril s tovarišem!

Bratje načelniki! Še je čas! Vadite in pilite poleg prostih vaj pridno redovne vaje in korakanje! Bratje načelniki! Zavedajte se, da pridete 3. julija v Ljubljano po svoja izpričevala, če in koliko ste vršili svojo dolžnost!

Pa še nekaj!

V neki fari ribniške dekanije so pri letošnji velikonočni procesiji nastopili v kroju fantički, ki obiskujejo še ponavljalno šolo ter spadajo takorekoč še k naraščaju. Da je bil ta nastop skrajno smešen, ni treba še posebej poudarjati.

Da bi se kak tak »možiček« ne prikazal v kroju dne 3. julija t. l. v Ljubljano!

Kroj sme obleči le oni član Orli, ki je dosegel vsaj 17. leto in ima vojaško mero t. j. od 160 cm dalje. Bratje načelniki in predsedniki! Skrbite, da v tem oziru ne boste smešili pred javnostjo sebe in vse orlovske organizacije!

Povedati moram tudi, da so ob priliki letošnjega birmovanja v neki fari na Belokranjskem nastopili v kroju Orli, od katerih je bil vsak drugače opremljen, nobeden pa pravilno. Eden teh »junakov« je imel za vratom celo vojaški ovratnik ali duhovniški kolar. — Smešno, pa še bolj žalostno.

Bratje Orli, posebno še bratje načelniki in predsedniki! Opozarjam in prosim vas, da prečitate še parkrat članek v zadnji »Mladosti«, kakšen naj bo orlovski kraj, in da se strogo po istem ravnate.

Bratje Orli! Preden greste od doma, pregledjte še enkrat svoj kraj, svojo telovadno obleko in pa sebe samega!

Bratje Orli! Na delo s podvojenim pogumom in vztrajnostjo! Popravimo, kar smo morda zamudili, da bomo dne 3. julija t. l. pokazali v Ljubljani, da smo svojo dolžnost res vršili. Bog živi!



Telovadba.

Kaj mora vedeti vsak telovadec in sportnik o alkoholu? V listu »Deutsche Turnzeitung« je priobčila »Zveza nemških zdravnikov za telesno vzgojo« tele točke: 1. alkohol v majhni množini poživi živčevje; tej pozitivni pa kmalu sledi neka oslabeledost. Pri srednji in večji množini pa sledi takoj oslabeledost. 2. Med treningom se je treba uživanja alkohola popolnoma vzdržati. 3. Pred telovadnim ali sportnim nastopom

sploh nikdar ne uživaj alkohola, ker deluje vedno neugodno. Morda ti uide radi tega prvenstvo pri teku, ker si pol metra zaostal. 4. A tudi po nastopu, ko se telesno utrujiš, redno ne pij alkohola — nedorasli naj se ga brezpogojno vzdrže. Bolj kot čilega oslabi alkohol utrujenega človeka, ker s svojim kvarnim vplivom prikrije pravo utrujenost. 5. Res je včasih alkohol potreben v zdravilne svrhe kot hitro učinkujoče sredstvo proti oslabitvi — a tu naj odloči zdravnik, ali če tega ni, kak starejši, izkušeni sport-



nik. 6. Kdor hoče kolikor mogoče dolgo časa telovaditi ali se pečati dejansko s sportom, naj se tudi sicer varuje uživanja alkohola, ki škoduje povzdigu, veselju in moči do pametnega telovadnega ali sportnega dela. 7. Največji sportni mojstri in najboljši telovadci ne uživajo ali skoro ne uživajo alkohola: nočejo se utruditi, ampak okrepiti, ojekleniti svojo voljo. Tej zdržnosti se morajo zahvaliti v veliki meri za svoje uspehe. — Če hočeš torej v telovadbi ali sportu res napredovati, delaj tako kot oni: če si žejen, jej sveže, zrelo sadje, pij čisto vodo, sadne soke, dobro mleko!

Iz Nemčije. Trenutno izhaja v Nemčiji 509 časopisov in revij, ki so telovadne ali sportne vsebine. Poleg teh pa je še nešteto dnevnikov, ki imajo stalno sportno rubriko. — Za olimpijske igre je prispevala nemška država 150.000 mark (nekaj čez 2 milijona dinarjev); v tem oziru jo je daleč prekosila Francija, ki je dala 3,250.000 frankov (okrog 7½ milijona dinarjev). — Nemci prirejajo polno telovadnih in sportnih tečajev. Tako se bo vršil n. pr. od 20. do 25. junija na »Nemškem stadionu« v Berlinu tečaj za nadaljnjo izobrazbo v pouku telesnih vaj na podeželskih šolah. Udeleženci bodo morali sami praktično preizkusiti vse vaje; razna predavanja bodo spremljevale skiopt. slike in poskusni nastopi z učenci. Tečaj priredi »Društvo za tel. vaje na pruskih šolah« v zvezi z »Zvezo nemških sportnih učiteljev«. — Za izobrazbo mladinskih voditeljev se bo vršil od 27. junija do 9. julija tečaj na pruski visoki šoli za telesne vaje v Spandauu (pri Berlinu). Ravnotam se je vršil od 26. maja do 4. junija poučni tečaj za voditelje sportnih iger; obravnaval se je teoretično in praktično n. pr. nogomet, hazena, plavanje, potovanje, ljudski plesi itd. — »Deutsche Turnerschaft« namerava zgraditi v Berlinu prvo nemško telovadno šolo. Temeljni kamen so položili že 21. maja v navzočnosti državnega predsednika. Stroški so preračunjeni na dober milijon mark (marka = 1350 Din). V kritje stroškov so priredili loterijo. Takoj, ko bo zgrajena ta šola, bodo pričeli z graditvijo druge nemške telovadne šole v Lipskem (Leipzig).

Francija. V dneh 23. in 24. julija se bo vršil v Rouenu (izg. Ruenu), blizu Pariza, važnem pristanišču ob reki Seni, narodni zlet francoskih katoliških telovadcev. — Telovadna zveza »Avantgarda ob Renu« v Alzaciji pa bo priredila letošnje leto več zletov po posameznih okrožjih (Francozi jim pravijo arondisma = okrožje). Ti okrožni zleti naj bi bili propaganda za posamezne kraje in naj bi zainteresirali ljudstvo za delo telovadne zveze. Posebni zlet za trobentače je bil v Schiltigheimu (zraven Strasburga) v dneh 28. in 29. maja. — Francoska (lib.) zvezna telovadna prireditev za l. 1927. pa je bila v dneh 5. do 7. junija v Angersu (izg. Anžersu) v severozapadni Franciji.

UIOCEP. Tako se na kratko imenuje »Mednarodna zveza katoliških telovadnih društev« (Union internationale des Oeuvres Catholiques d'Education Physique). Kakor smo že poročali v 3. številki, se je vršila v Parizu 20. februarja vsakoletna seja v prostorih generalnega tajništva francoske katoliške telovadne zveze. Predsedoval je seji zvezni predsednik p. Feliks van der Kerchow. Po delegatih so bili zastopani: češko-slovaški Orel, belgijska, francoska in nizozemska telovadna zveza ter Jugoslov. Orlovska Zveza, ki jo je zastopal br. Ladislav Cajnar, ki študira v Parizu. Italijanska, nemško-avstrijska in švicarska katoliška telovadna zveza so se opravičile. Naša zveza je z ozirom na septembrske odpovedane mednarodne tekme v Rimu predlagala po zastopniku, naj bi se prihodnje tekme vršile letos kjerkoli, samo ne v Italiji. Letos pa zato, ker teče že 4. leto, kar so se vršile zadnje tekme (l. 1923. v Parizu). Sploh naj bi se te tekme, ki imajo neprecenljiv pomen za tehnični napredek vseh narodov in so važne tudi s katoliškega vidika, ker se na tak način moremo enačiti liberalnim telovadnim organizacijam, vršile v krajših razdobjih. — Vendar pa letos ne bo tekem, ker je za priprave premalo časa, in tudi ne l. 1928., eno leto pred bodočim orlovskim zletom v Pragi, ker bi radi tega zleta tekme najbrž ne uspele preveč ugodno, ampak se določi za te mednarodne tekme l. 1929., ko naj se vrše ob priliki II. zleta češkoslovaškega orlovstva v Pragi. — Za letošnje leto naj pa povabi francoska katoliška telovadna zveza v mednarodni uniji učlanjene zveze na svoj zlet v Rouen, če ne v večjem številu, pa vsaj po delegatih. — Predlog, da se sprejme »Deutsche Jugendkraft« v mednarodno zvezo, je bil soglasno sprejet. Sprejem te tritretmilijonske nemške telovadne organizacije v unijo je velikega pomena, ker stoji ta organizacija na veliki stopnji telovadne vzgoje in bi brez nje ne mogla unija podati pravega stanja o moči katoliških telovadcev. — Obravnavali so tudi vprašanje o udeležbi katoliških telovadcev in sportnikov na olimpijadah, ker se dozda nanje niso ozirali, ampak le na liberalne. Sprožena je bila tudi misel o katoliških olimpijadah; rešitev tega problema so preložili na poznejši čas. — Pri volitvah je bil izvoljen predsednikom dosedanj predsednik p. Feliks van der Kerchow, za podpredsednika pa 1 član francoske telovadne zveze in češkoslovaške Orla.

IV. kongres mednarodne soc. dem. zveze za telovadbo in sport se bo vršil v Helsingforsu, glavnem mestu Finske. Na kongresu bodo določili kraj za 2. mednarodno soc. dem. olimpijado. (Prva se je vršila l. 1925. v Frankfurtu ob Mainzu.) Razpravljali bodo med drugim tudi o širjenju esperantskega jezika.

★

Krekovo orlovsko okrožje v Škofji Loki.

V tem poslovnem letu v našem okrožju odbor dela in se trudi, da bi naši odseki pri tekmah in prireditvah pokazali, kaj znajo. Okrožje priredi letos prireditev v Selcih. Okrožje je tudi imelo do sedaj tri tehnične tečaje, dva je okrožje samo priredilo, enega pa je vodil telovadni učitelj O. P. Vsakokrat je bila udeležba zadovoljiva. Prva dva sta bila za odsekovne načelnike in vodje naraščaja, tretji pa je bil samo za odsekovne načelnike in podnačelnike. — Sedaj pa še nekaj o srenjah. Srenje imamo tri: Loka, Trata in Selca. Srenja Loka še nekaj dela za odseke. Mislj prirediti tudi štafetni tek, ako bodo imeli odseki dosti moči. Tudi je imela napovedan tečaj (kakšen?), pa se zaradi neudeležbe ni vršil. — Srenja Trata še najboljše dela. Vsako leto priredi srenjsko prireditev in jo misli tudi letos napraviti. Tečaj je imela dvakrat, enkrat ga je priredila srenja sama, drugič pa telovadni učitelj. Tudi revizije je imela po odsekih. — Srenja Selca pa bolj slabo deluje. Dosedaj ni priredila drugega kot samo srenjski tečaj, ki ga je vodil telovadni učitelj. — Bog živi!

Krakovo-Trnovo.

Ni bilo še čuti doslej v »Mladosti« o nas. Zato pa naj bo sedaj nekoliko poročila o življenju našega odseka, ki deluje pet let, seveda včasih dobro, včasih slabo. — V našem okraju, kjer ni prav dobro delovalo nobeno društvo, ki je bilo pred našim ustanovljeno, je vsak, ki je bral v poročilih o življenju društev drugod, obupaval in bil mnenja, da se pri nas sploh ne more ustanoviti društvo, ki bi delalo z uspehom in pridobilo ljudstvo za dobre namene. Kljub temu pa so se našli fantje, polni hrepenenja po orlovskem odseku in ustanovili odsek. Pred ustanovnim obnim zborom pa so si nadeli že sami nalogo, da poiščejo vse fante, ki bi bili pripravljeni vstopiti v ta odsek. In res so se potrudili in pridobili še precej fantov, ki bi se drugače gotovo izgubili v mestnem vrvežu. Spominjam se, kako so mene ti navdušeni fantje pregovarjali in mi razjašnjevali delo in cilje orlovskega odseka. Vdal sem se jim in pristopil. Nekoliko sem se seveda bal prejšnjih tovarišev, da mi bodo to zamerili, pa sem to bojazen že po prvem fantovskem večeru izgubil, ker sem videl, kakšno veselje vlada med njimi. Ostal sem pri njih. Slišal sem vedno kaj novega in lepega, tako da mi je bilo kmalu žal, da se to ni zgodilo že prej. Velika škoda za naš odsek pa je, da nimamo danes nobenega tistih fantov, ki so z odsekom pričeli, ker so odšli od nas za svojimi študijami in za delom. Žal pa ni nobenemu, da so se takrat toliko trudili za ustanovitev odseka, ker vi-

dijo, da še vedno deluje in da si je tako pri članih, kakor v naraščaju pri raznih tekmah priboril vedno častem uspeh. Posebno pa jim je v veselje to, da si je pridobil najpotrebnejše telovadno orodje in dvorano, ki je obenem telovadnica. Seveda imamo poleti telovadbo na prostem. Ta zasluga pa gre gospej Pogačnikovi, ki nam je svoj velik in lep prostor s hišo vred skoro podarila, razen tega pa nas podpira še sedaj pri vseh večjih izdatkih in pri raznih prireditvah. Da bo pa gospodarstvo in uspeh za gradbo doma čim večji in popolnejši, je takratni odbor skrbel, da se je ustanovila stajbna zadruga, katere prvi uspeh je, da nam je postavila dvorano in smo tako v lastnem domu, ki je sicer za enkrat majhen, pa tem bolj prijeten. V nji je vsak večer veselo življenje, zdaj članov, drugič Orličev ali Mladcev, med tednom pride na vrsto seveda tudi orliški krožek s članicami in naraščajem, tako da nam zmanjkuje dnevov v tednu in moramo imeti vsled tega za posamezne oddelke tudi šolsko telovadnico na Grabnu. — Malo nas je, delamo pa vseeno z veseljem. Pridejo pa tudi trenutki, ko se fantje vsled kakšnih malenkostnih zadev med seboj pošteno skregajo, seveda je potem odsek radi tega nekoliko časa v brezdrlju, pa pridejo kmalu razne zahteve od višjih edinic naše organizacije, kakor so tekme in javni nastopi, in kmalu se sliši med člani: »Zadnji ne smemo biti!« Seveda jim je potem žal časa, ki so ga zamudili, četudi samo 14 dni ali en mesec. Naj jim bo to za šolo. In nikoli ne pozabimo: skupno delo za prosep orlovske organizacije ne sme počivati. — Bog živi! — F. Z.

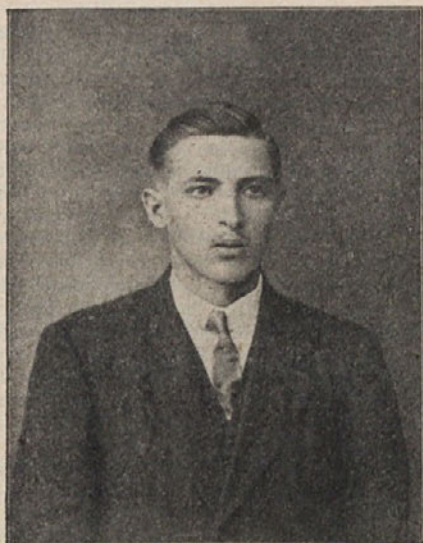
Vrhniško orlovsko okrožje.

Okrožni odbor je imel v preteklem poslovnem letu 45 sej in 4 okrožne svete. Izvršil je revizije po štirih odsekih in srenjah. — Vložni zapisnik izkazuje 625 zaporednih števil. Priredili smo trobentaški, tehnični in poslovni tečaj. V lanski poslovni dobi so bile ukinjene starotrška in borovniška srenja. Sedaj imamo štiri srenje, ki so imele v preteklem poslovnem letu 36 sej, 22 srenjskih svetov in so izvršile po odsekih 14 poslovnih revizij. Odsekov je 18. Čebelico imajo samo v 11 odsekih. Prosvetnih tekem se je udeležilo 15 odsekov, tehničnih pa 14 odsekov. Bilo je pa tudi nekaj takih odsekov, ki so se na tekme pripravljali, udeležili se jih pa niso. Okrožna prireditev se je vršila dne 6. junija v Cerknici. Dopoldanski spreved so otvorili rakovski Orli-kolesarji in fanfaristi na konjih. Članov v kroju je bilo 161 v sprevodu. Po maši se je vršil tabor, pri katerem so govorili bratje dr. M. Natlačen, predsednik J. O. Z., Mele Janez, podpredsednik okrožja, in Škof Franc, predsednik srenje. Pri popol-

danskem nastopu je nastopilo s prostimi vajami 119 telovadcev. Kot zadnja točka sporeda telovadbe se je vršila tekma v štafetnem teku med odsekom Dol. Logatec in Vrhnika. Tudi srenje so imele svoje prireditve. Med letom je bil ustanovljen odsek v Bevkah. — Bog živ! —pri— Ma—.

Dražgoše.

Ni še bilo dopisa od našega odseka v »Mladosti«, dasiravno obstoji naš odsek že več kot dve leti. Živimo nekako oddaljeni od sveta, v skromni gorski vasi. Naš delokrog je majhen, obsega samo dve mali vasi, vendar šteje naš odsek 24 članov. Imamo tudi naraščaj, kateri šteje 17 članov. — Zal, da moramo v prvem dopisu javljati ža-



† Alojzij Breč.

lostno novico. Na veliki četrtek smo položili k večnemu počitku br. Alojzija Brečeta. Bil je vzoren in delaven član in prvi načelnik našega Orla, kateri je z njim izgubil eno izmed najdelavnejših moči. Bil je pri ustanovitvi odseka izvoljen za načelnika, katero mesto pa je moral vsled svoje bolezni odložiti. Posebno pa se je zanimal za delo na odru. Gotovo je igra »Črnošolec«, katero je naš odsek vpriporil v Selcih, in pri kateri je rajni Lojze imel glavno vlogo, vsem, ki so jo videli, ostala v živem spominu. Tudi nam je in bo ostala v spominu, ker to je bila zadnja igra, pri kateri je Lojze sodeloval. Začel ga je napadati hud sovražnik, spočetkoma počasi zahrbtno, a kmalu se je pokazal na zunaj, tako da je moral odložiti vse delo. Prijela se ga je jetika. Skoro leto dni je bil prikovan na bolniško posteljo. Vsa prizadevanja domača in zdravniška niso več

pomagala. Vkljub vsemu prizadevanju je prišlo najhujše. Zadnji teden se mu je bolezen znatno poslabšala in v torek po noči je izdihnil svojo blago dušo. — Kako je bil priljubljen in spoštovan, je pokazal pogreb, kakršnega naša fara še ni videla. Lepa vrsta bratov Orlov v kroju domačih, iz Sele in Zeleznikov z zastavo, domače in prosvetno društvo iz Kroke, gasilno društvo iz Rudne, čigar član je tudi bil, ter velika množica drugega občinstva je spremljala dragega pokojnika k večnemu počitku. — Ob odprtem grobu so mu br. Orli in pevci katoliškega prosvetnega društva iz Kroke zapeli v slovo par ginljivih pesmi. V imenu odseka pa se je poslovil od njega br. tajnik G. prof. Jakob Šolar pa mu je govoril lep v srce segajoč govor, pri katerem ni ostalo nobeno oko suho. Nato je zaropotala manj težka gruda, ter nas ločila od njega za vedno. — Ti pa, dragi Lojze, počivaj v miru, uživaj plačilo, katerega si po tolikem trpljenju zaslužil. Vedi, da bomo nadaljevali delo, katero si Ti začel, da bomo hodili po poti kakor si hodil Ti, da bomo tako ostali vredni Tvoji nasledniki, Tvoji bratje. — Vam pa, rodni starši, bratje in sestre, naše globoko sožalje. Res težka izguba vas je zadela, a tolačite se s tem, kakor se tolačimo tudi mi: Lojze se je preselil v boljšo domovino, kjer ni več muk in trpljenja in kjer uživa sedaj plačilo za svoje vzorno življenje in kjer se po prestanem zemeljskem trpljenju zopet združimo.

Ruše.

»Orel zre mirno v sinje višave, strele in gromi ga ne plaše.« Da, resnično se glase te besede naše orlovske himne. To nam je Orel pokazal, ko je priletel leta 1924. tudi k nam v naše Ruše. K ustanovitvi odseka je največ pripomogel za naš odsek velezaslužni g. kaplan Janko Nepomuk Breznik. Zastavil je vse svoje moči, za povzdigo ruškega Orla. Začetkoma je bilo res vse mirno, da smo si mislili: hvala Bogu, da se bodemo vzdigovali v miru. Toda niso se uresničile naše misli in želje. Ta mir se je kmalu končal. Začelo je bliskati in grmeti, nastal je besneč vihar, valeč se od strani naših nasprotnikov, katerih kar mrgoli po Rušah. Dali so si geslo: Orla moramo zatreti. Toda človek obrača, Bog pa obrne. Tako jim je tudi tukaj preprečil to njihovo željo. Orel je rasel in plaval vedno bolj na površje, kljub vsem naporom nasprotnikov. — Toda že v drugem letu svoje mladosti je izgubil iz svoje srede svojega vzgojitelja oziroma ustanovitelja G. Breznik je bil namreč prestavljen iz Ruš k Sv. Urbanu pri Ptuj. Nadomestil ga je novomašnik g. Gregor Zafošnik. Tudi ta se zelo trudi za vzgojo članov tukajšnjega Orla. Pod njegovim vodstvom smo tudi priredili prvo akademijo, ki je hvala Bogu še prav dobro uspela. Na akademiji je nastopila vsa orlovska družina razen mladcev, ki so se še vezbali pri nižjem naraščaju. — Tudi mi

po svojih močeh praznujemo orlovske praznike. Veste, pri nas je tovarna, katera ne miruje nikdar in v tej tovarni je zaposlenih večina naših fantov, tako da se ne morejo vedno vsi udeleževati proslave praznika. — V mislih imamo Društven dom, ki ga skušamo postaviti v zvezi s prosvetnim društvom, katero je že v delu za ta dom. — Bog živi! — Toplak Vekoslav.

Bogojina.

Čas je, da se tudi mi že enkrat oglasimo v »Mladosti«. Kajti bratje širom domovine mislijo, da smo mi v našem Prekmurju zaspali. Pa, hvala Bogu, še nismo. Lansko leto smo imeli en javni telovadni nastop, en izlet in eno igro »Sinovo maščevanje«, kar je vse prav dobro uspelo kljub sedanjim neugodnim razmeram. Letos smo zopet uprizorili igro na sveti večer. Igra je svoj cilj dosegla. Na praznik sv. Jožefa smo skupno pristopili k mizi Gospodovi. Zvečer smo imeli družinski večer in objubo novih članov. G. župnik nam je v lepem govoru razložil dolžnosti Orla. Potem je sledilo slovo br. Franca Horvata, bivšega tajnika, ki je odšel k vojakom. — Da tudi letos ne bomo zaostali, se že sedaj pripravljamo na telovadni nastop, ki bo baje 4. septembra. Vadimo proste vaje, skupinske in vaje na orodju; krogov še nimamo (žal, tudi telovadecv za to ne!). Pripravljamo se tudi na igro »Scapinove zvijače« pod vodstvom g. učitelja Benkoviča. Upamo, da bo tudi to dobro uspelo. — Naj še omenim: Članov nas je: 12 rednih, 10 podpornih in 3 starešine. Naraščajnikov imamo 20. Sestanke imamo na teden enkrat, telovadbo vsak četrtek in vsakih 14 dni odborovno sejo. Ker žal nimamo nobenih predavateljev, so prevzeli predavanja nekateri člani, posebno pa br. predsednik Št. Pucko, ki neustrašeno deluje za našo idejo. Naš odsek je bil res že na kraju, pa on je s svojo vztrajno marljivostjo dosegel, da se odsek ni razpustil, ampak poživil k novi moči. — Tudi imamo svoj Dom. G. župnik nam je namreč podaril prostor, na katerem smo si zgradili stavbo, pa ne mislite, da Bog ve kako imenitno. Pa za silo je že, in smo zelo hvaležni, da ga imamo. — Bog živi! — Slavko.

Sv. Benedikt v Slovenskih goricah.

Že drugikrat je neizprosna smrt v teku petih mesecev stegnila svojo roko med naše vrste in iztrgala popolnoma nepričakovano enega najboljših članov br. Janka Črepnjaka. Pljučnica, združena s srčno napakom je pretrgala nit življenja v nalepši dobi 23 let. Izredno težka je ta izguba za ves odsek. Izgubili smo z njim nad vse dobrega tovariša, brata, prijatelja, marljivega sodelavca v vseh naših organizacijah. Kako je bil pckojni Janko priljubljen, je pokazal njegov veličastni pogreb v četrtek dne 29. aprila. Bil je veličastna manifestacija

orlovske ideje, orlovske vzajemnosti, bratske ljubezni. Zastopana je bila cela srenja. Vsi odseki so prihiteli, da izkažejo zadnjo čast svojemu srenjskemu predsedniku. Od doma so ga spremljali domači Orli in Orlice; pri župnijskem križu so žalni sprevod pričakovali sosedni odseki. Pri cerkvi je zopet pričakovala sprevod velika množica ljudstva; zakaj vsak, ki je pok. Janeza poznal, ga je hotel spremiti na njegovi zadnji poti. Pri sv. maši so člani Mar. družbe svetili, kar je napravilo lep vtis. Po sv. maši-zadušnici se je razvil veličasten sprevod na pokopališče, na čelu zastava Mar. družbe, katere član je bil pok. Janko. Po opravljenih molitvah mu je pevski zbor zapel »Vigred se povrne« in »Blagor mu«. Nobeno oko ni ostalo suho ob poslovnih besedah g. župnika Gomilšeka in sr. tajnika br. Geretiča, ki sta v lepih besedah orisala delo pokojnika. S težkim srcem in s solzami v očeh so zapuščali Orli pokopališče, oziraje se še nazaj proti grobu dragega brata. Grob je bil kar zasut od cvetja in vencev, ki so jih poklonili njegovi prijatelji. — Brat Janko! Počivaj v miru! Zadnji orlovski Bog živi! naj velja Tebi! (Drugo o njem prihodnjč. Tudi sliko objavimo prihodnjč. Op. uredn.)

Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah.

Že precej časa je minulo, kar se je ustanovil naš odsek. Ustanovljen je bil na pobudo tedanjega gosp. kaplana — prvega predsednika — Srečka Vršiča 8. decembra leta 1919. Takoj spočetka je pristopilo 22 članov. Vse naše začetno delo je obsegalo zlasti telovadbo in od časa do časa se je priredila kakšna dramatična predstava. Udeležili smo se raznih orlovskih prireditev, kakor: I. slovenskega orlovskega tabora, mladinskih (1924) in kmetskih (1926) dnevov v Mariboru, prleškega tabora (1921) v Ptuj, mariborske ekspoziturne prireditve leta 1925. istotam, V. katoliškega shoda v Ljubljani leta 1923. in vsakoletnih ptujskih okrožnih prireditev. Na teh prireditvah smo tudi nastopali pri prostih vojah. Prvič smo se doma pokazali v orlovskih krogih ob priliki birmske svečanosti pri sprejemu pokojnega knezoškofa M. Napotnika leta 1921. Nastopili smo tudi pri sprejemu novih zvonov leta 1924. Spomladi v letu 1925 nas je zapustilo pet bratov, ki so zamenjali orlovski krog z vojaško uniformo. Ko so slekli vojaško suknjo, sta se vrnila pod našo zastavo le dva. — V letu 1926 smo poživili naše delo. Ustanovili smo višji in nižji naraščaj. (Višji naraščaj se bo kmalu prelevil v mladce.) Začeli smo z rednimi fantovskimi sestanki, na katerih se je obravnavalo socialno vprašanje kot tvarina za prosvetne tekme. Dne 16. maja 1926 smo se prvič udeležili splošnih okrožnih tekem. Pri odseku se je začela tudi uveljavljati misel, da je treba versko mišljenje, katero vodi vse naše delo, tudi na zunaj kazati. Začeli smo pra-

znovati vse orlovske praznike po Poslovníku. Tudi na veliko soboto pri vstajenju in na praznik presv. Reš. Tel. smo začeli redno nastopati v krojih. Dne 29. avgusta 1926 smo priredili prvi lastni nastop, ki je v moralnem in gmotnem oziru izpadel povsem zadovoljivo. Ta naša prireditev nam je omogočila nabavo novega droga, katerega pridno uporabljamo. Spomladi je oblekel vojaško sukno naš bivši načelnik. Pri letošnjih splošnih tekmah smo dosegli 200 točk in s tem drugo mesto v okrožju. Pri sprejemu prevzvišenega nadpastirja dr. Andreja Karlina, ob priliki birne 9. maja t. l., smo nastopili z naraščajem korporativno. (Slika objavimo prihodnjič enkrat. Op. ur.) Tukaj podajemo v kratkem pregled vsega našega dela, iz katerega se vidi, da smo tudi mi začeli krepko stopati za orlovskimi cilji. — Bog živi!

Predoslje.

Da zadostimo eni svojih dolžnosti, ki je, da se mora vsak odsek vsaj enkrat v letu spovedati svojih grehov, oziroma oglasiti se v »Mladosti«, naj se na tem mestu malo pohvalimo, kajti dobro blago se samo hvali. In če se bomo sami hvalili, nas boste pa cenjeni bratje gotovo spoznali za dobro blago. — Prišla je v deželo pomlad in tudi že poletje z zelenjem, cvetjem in ptičjim petjem je tu, vsa narava je oživila, naše orlovsko delo pa žal — umira. Temu je kriva v prvi vrsti mlačnost, pa tudi zaposlenost nekaterih, zlasti bratov Sušanov radi njihovega novoustanovljenega gasilnega društva. Pozimi je bilo jako živahno življenje. Fantovski sestanki so bili naravnost pestri in se je na njih gojilo res bratsko sožitje. Imeli smo tudi precej gostov. Maksimum udeležbe je bil 22 od 14 rednih članov in 3 starešin, katerih 2 se nista nikdar udeležila društvenega življenja. Gostje so nam pokazali precejšnjo naklonjenost, parkrat je bilo pri fantovskem sestanku več gostov kot članov. Upali smo, da bodo postali naši. Ker pa so videli v nas toliko mlačnosti, so se nam izneverili. — Pri fantovskih sestankih smo obdelovali cerkveno zgodovino (g. kaplan Pogačnik), gospodarstvo in zadružništvo (br. Zupan), zastopnik planinstva, navdušeni turist br. Javh nas je povedel s svojim predavanjem v duhu na Sv. Višarje, enkrat preko Storžiča v Križe in sem in tja v kraljestvo naših krasnih planin in nam risal v lepih potezah njihovo veličastvo. Zato bomo sedaj o poletnem času pormali k njim v vas, da bomo z višine gledali lepoto naše divne Gorenjske in spoznavali mogočnost stvarstva božjega. — Kljub veliki telovadni krizi smo vendar spravili skup odsekovno akademijo (20. februarja), ki je proti pričakovanju dobro uspela. Zaradi pomanjkanja članov so pomagali gostje pri dveh igrokaznih prizorih in gđč. učiteljica Porentova kot režiserka, ki se ji iskreno zahvaljujemo za to uslugo. Po akademiji smo pa mislili,

da smo že dosti naredili. K fantovskim sestankom jih je prihajalo 3—5, k telovadbi še manj. Zato je br. načelnik odložil svojo funkcijo in odgovornost. Vse prigovarjanje je bilo zaman. Morda je bilo tudi to vzrok temu umiranju, ker je br. predsednik položil nekoliko vaje iz rok, ker je kandidiral za starešino. Slutiti je, da se bo zgodilo slično, kakor pravi sv. pismo: »Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce.« — Tehničnega tečaja se je udeležil od 6 telovadec 1. Prosvetnih in tehničnih tekem se odsek tudi ni mogel udeležiti, ker nismo obdelovali Socialnega vprašanja. Še to povemo: Če ne bo v kratkem vstal pri nas mož, ki bi vzbudil v našem odseku novo življenje in ga dvignil do nekdanje moči, pripravite se bratje za sprejem pretružne novice, da je Orel v Predosljih — umrl. Tudi orliškem krožku preti enaka usoda. — Dne 1. junija se je poročil naš br. predsednik Ivan Ovsenik z gđč. Ivanko Kokalj iz Zaloga. Novoporočencema iskreno čestitamo in želimo obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu. — Bog živi!

Mariborsko orlovstvo.

Združene moči mariborskega orlovstva so pokazale, da je v njih sila, delavnost in bratska ljubezen pri vršitvi orlovskega dela. Praznik sv. Jožefa — je bil praznik orlovskega dela med mariborsko mladino in dan iskrene manifestacije vseh onih, ki so naklonjeni orlovski organizaciji. — Različne ovire in razni pomisleki nekaterih starešin — to bi bilo kmalu onemogočilo izvedbo akademije v tako velikem obsegu in v tako reprezentativni dvorani. Dvorana »Union« (prej Goetz) je namreč res velika in požre ogromno množico ljudi, preden se napolni. V njej so nastopili Orli in Orlice ter naraščaj samo enkrat in to ob priliki 15 letnice mariborskega odseka leta 1923. Podati se torej v tako dvorano, za to je treba poguma. A misel — da gremo letos na Jožefovo v to veliko, belo dvorano — ta misel je bila tako močna v odboru za akademijo, da je odbila vse pomisleke in šla preko vseh ovir. Bratje pa so bili odločni in šli na delo z veseljem in polni ognja. Pa prehajam k programu! Pri tem pač povem vse hiše in tudi vrline pri akademiji, kolikor je pač mogoče v kratkih besedah povedati. Pričetek ni bil tako točen, kakor je bil označen na programu. Temu je krivo občinstvo, ki je v Mariboru prav posebno razvajeno z ozirom na točnost. Za uvod je zaigrala vojaška godba fanfaro. »Peričice« in »Mlade kuharice«, to sta bili točki, da jih je bil človek vesel. Obe sta bili priprosti, a obenem tako ljubki, da si jih človek bolj misliti ne more. Naraščajniki so nastopili v skupinah in s simbolično vajo »Mi smo vojaki — korenjaki«. Oboje je zbudilo mnogo priznanja in občudovanja, ker so bili pri svojem izvajanju res junaki — korenjaki. Članice so nastopile v prav dobri formi in so se postavile, kakor

že dolgo ne tako. Izvajanje prostih vaj je bilo skladno in čuvstveno. Pri simbolični vaji »Za materjo« pa je razsvetljala odpo-vedala in radi tega ta točka ni dosegla popolnega uspeha. — Člani — to so mlade, čile in energične moči! Ob vsaki taki priliki se vedo odrezati, da je veselje. Strumno so izvajali proste vaje, dalje na bradlji in prav posebno še na drogu. Vsa dvorana se je divila nad drznimi vajami in občudovala spretnost, gibčnost in strumno telovadcev. Simultane vaje na konju pa niso posebno učinkovale. Te vaje zahtevajo pač od vsakega sodelujočega prav enako urnost in finese, kar pač ne morem o vseh reči. »Tržaški bratom« — o tej vaji velja isto, ko o vaji »Za materjo«. Glasovno tudi deklamator v ozadju ni bil razpoložen. Petje je oskrbelo slovensko pevsko društvo »Maribor«. — Akademija je privabila ogromno množico ljudi, tako da je bila dvorana zasedena. Med udeleženci so bili tudi: zastopnik prevz. nadpastirja g. stolnj. dekan in prelat dr. Ivan Tomazič, veliki župan

dr. Schaubach, mestni župan dr. Leskovar, poveljnik mesta, gimn. ravnatelj, katol. akademsko starešinstvo polnoštevilno, številni zastopniki raznih uradov in podeželskih društev in odsekov. Vse se je veselilo in vzradostilo nad prelepim podajanjem, ki je bilo tako v tehničnem kakor organizatoričnem oziru na višku. Program je bil hitro in točno izvajan. V mladi orlovski družini v Mariboru vlada resnost in res pravi orlovski duh, ki je tokrat združil vse in prav posebno še pritegnil nekatere starešine k sodelovanju za akademijo. Mirno lahko rečem: kar so razpravljali, kar so sklenili — vse so izvedli tako, da je vsej orlovski organizaciji le v ugled in čast. Dolga bi bila vrsta vseh onih, ki bi jih moral imenovati na tem mestu, ker so storili več kot svojo dolžnost. Tako delati to je v orlovskem smislu! Tako velika akademija pa naj ostane stalno v programu mariborskega orlovstva vsako leto! Izvedba pa se naj pusti tem, ki so si jo tudi letos zamislili. Bog živi! — Ksaver Korban.

OD SRCA DO SRCA

Orlovska pisma.

Ljubi Andrej!

Nihče bratov-vojakov našega odseka še ni pošiljal domov tako žalostnih pisem, kot jih Ti pišeš. Vem iz lastne skušnje, da je nekaj trdega vojaška služba. A pomisli, da si bil Ti vedno doma, kjer Ti nikoli ni bilo nič sile. Zato Ti vse še bolj stežka pride. A le pogum! Glej, stopil si v šolo življenja. Z znanjem, ki si ga pridobiš, boš še nam koristil. Vide pravi, da se je že vojske privadil.

Ah, naš Vide! Veš, slejkoprej je on središče odseka. Vedno rajši ga imamo. Kakor naš oče je, a obenem tovariš in brat. Da Te razvedrim, Ti pišem, o čem je modroval na zadnjem fantovskem sestanku. Mnogo je skusil v življenju. Pripoveduje pa kakor stric v zapečku. —

— Vi mi pravite: Vide, že siv postajaš, pa si še vedno tako živahen in mladosten. Imate prav, že se vpletajo sivi lasje, a čutim življenja za tri mlade. — Vidite, pravi, — z mano je bilo tako: Vedno sem trdo živel, tudi takrat, ko mi za kruh ni šla več trda in sem si že mehkeje postlal. Ze od otročjih let sem bil navajen pridno delati in vsak užitek, ki sem ga imel, sem si trdo prislužil. A prav zato sem užil veliko veselja. Res fantje, verjemite mi, da sem doživel mnogo sreče v svojem življenju. —

Vide pove rad iz svojega življenja. Topot je postajal še posebno zanimiv.

— Moj oče je bil trpin, velik trpin. Nismo imeli drugega kot bajto na hribu in kos sveta po obronku. A če se spominjam nazaj, ga žalostnega, prav res nejevoljnega mojega očeta nisem videl nikoli. Pač pa se je pri nas veliko pego. In ko so me poklicali zadnji-krat k svoji postelji, so mi naročili: Koder boš hodil v življenju, nikoli ne misli, da more od zunaj priti vate kaj veselja in sreče. Tega od življenja ne pričakuj. Ti išči veselje v samem sebi. Le tista je prava sreča, ki bo zrastle iz tebe samega, samo tista boš s slastjo in blagostovom užival, ker je pošteno zaslužena...

Smatral sem to kol očetov testament in si ga zakopal na dno duše. Bili smo v skromnih razmerah in delati je bilo treba. Dela že prej nisem smatral za nesrečo. In kmalu sem s svojo pametjo prišel do spoznanja, da mi je ravno delo vir najlepšega veselja. — Na tista leta mislim večkrat. Skupaj smo opravljali naš grunt. Bile so slabe letine in otepavali smo se z revščino. A tega ne pozabim, kako sem se večkrat poletni večer do smrti utrujen privelekel do hiše, legel v travo in gledal po dolini na

zorano njiivo, ali v breg na okopan vinograd in tja preko ozar na pospravljeno senožet. In sem prekipelavoč mladega ponosa govoril sam sebi: glej, tvoje delo! Takrat je bilo v mojem srcu zadovoljstvo in veselje, kakor sem ga malo pozneje užil v žitljenju. — Zdel sem si samemu sebi kralj, ki vrši velike reči, stvaritelj, ki preobraža lice zemlje. — Enak občutek se me je vselej polastil tudi pozneje v žitljenju, kadar sem dovršil kako težje delo. Nekaj podobnega sem opazoval tudi pri drugih ljudeh: globoko, tiho srečo v očeh vseh, ki delajo in ustvarjajo. Dozdeva se mi, kakor da je naš dobri Bog med drugimi velikimi zmognostmi, ki jih je dal človeku, mu prepustil tudi del svoje stvariteljne sile. In kadar človek rabi to silo in jo prenaša v žitljenje, je srečen. Tako sem doživel, da so pridni ljudje navadno tudi veseli ljudje, lenuhi pa so zavidljivi in zagrenjeno dolgočasni. —

— Fantje — se je Vide obrnil naravnost do nas in krepko potegnil fajfo, — večkrat pravite, da vam je dolgčas. Verjemite, dolgčas je bolezen lenuhov. Za to boleznijo jih hira veliko današnji čas. Nekaterim je tako dolgčas, da se iz dolgočasnja obešajo in streljajo. Priden človek v vsakem slučaju najde uteke in iz vsakega položaja izhod. Moderni leni mehkužneži so pa kakor v zraku viseči. Žitljenje je brez temelja. Ko pride nanj kaj težjega, je kakor da bi mu spodrezal korenine. Njihovo žitljenje je samo na videz, prvi udarec ga zdrobi in zruši v nič. Kakor vodna alga. Lepa in pestra, dokler je v vodi, a čim jo potegneš na suho, jo solnce izsrka in posuši, da ni več sledu o njej. —

In tudi v odsek ste pričeli zanašati dolgčas. Vi pravite: ni žitljenja! Kdo pa naj ga da, ako ne vi sami! Delajte tako, da boste imeli veselje na odseku. Veselje z odsekom boste pa imeli, ako boste zanj delali. Človek ljubi, za kar žrtvuje in trpi. Kakor hitro boste za odsek kaj žrtvovali — tudi če samo svoj prosti čas — pa ga boste pričeli tudi ljubiti. Pomislite: trikrat ste pričeli že zbirati za drog, a ga še danes nimamo. Zakaj ne? Ker se nišno nikoli povzpeli od sklepa do dejanja. Spumladi je bilo rečeno, da pričnemo z nabiranjem podpornih članov. A še danes nismo začeli, ker se nihče noče v to žrtvovati. — Ze prejšnji odbor je priiskal, da treba popraviti ograjo okrog telovadišča. A večer za večerom odlašate in ne pridete skupaj, da bi popravili, kar razpada. — Ko je šlo za mesto tajnika, ste se vsi branili, prevzeli to mesto. Vsak se je bal dela. Nazadnje je moral prevzeti g. kaplan. In vendar bi bilo dobro, če bi se eden in drug izvežbal v tajniških postlih, kar bo neštetokrat rabil v žitljenju. Tako vam žitljenje v odseku postaja tuje. In vendar bi moral nositi ves vaš pečat: mlad bi moral biti, svež, borben, podjeten in poln načrtov. Tak odsek bi vas veselil, sedaj pa res postaja skelet, preperelo okostje brez mesa in krvi. —

V dno svoje duše sem prepričan, — je povzel še enkrat Vide, — da v naši orlovski družini velja isto načelo, kot sicer v žitljenju: ne išči veselja iznen sebe, ampak daj, da vzraste iz Tebe. Ne čakajmo, da bodo iz Ljubljane ali Bog si ga vedi odkod poživili odsek. Mi mu prilijmo olja, nekaj svojega dela, nekaj svojih žrtev, pa bo vzplamtel kakor baklja in mi ga bomo veseli. — Kako pravi že naša pesem: V trudu in znoju, polnem radosti, gradimo — — — Iz truda in dela bo vzrasla radost!

Tako nas je bodril Vide, stari naš veteran. Nas pa je bilo sram. Vsaj mene je bilo sram, da sem kar solze požiral. V čem, le v čem se kaže naša mladost, sem se jezen in žalosten spraševal.

Zaleglo pa je. Ograjo smo sinoči popravili. Bilo je potreba le nekaj malega. Le, kako da smo lako dolgo cincali. Brat blagajnik nabira podporne člane. Pravi, da jih je dobil že pet. Še tudi kaj drugega bo moralo iti. Mora! Naj bo odsek merilo naših moči!

Vse Ti še sporočim, da boš tudi Ti vesel. Lepo Te pozdravljam, kakor tudi vsi bratje. Ključemo Ti prisrčni: Bog živi!

Tvoj Amat.



Urednik fantom.

Praznik sv. Alojzija obhajajte letos kar moč slovesno. Obhajanje prenesite na nedeljo dne 26. junija. Pa poročajte o proslavah!

1100 letnico sv. Cirila tudi po možnosti proslavite, morda skupno s proslavo 10 let-

nice majske deklaracije. Sporede za tovrstne prireditve imate v junijski »Vigredič«.

Odemsov. Tvoje zadnje pismo priobčim prihodnjic v »Mladosti«. Upam, da temu ne ugovarjaš.

Bločanom se prav lepo zahvaljujem za pozdrave z Bleda. Bog Vas živi!

Lojze:

Naši pritrkovavci.

(Dalje.)

Drugo sredstvo, ki poživi pritrkovanje, je menjavanje hitrosti. Melodija se začne čisto počasi, postaja vedno hitrejša, proti koncu je pa zopet vedno bolj počasna. Rado se pa zgodi, da je melodija, ki je vedno hitrejša, tudi vedno glasnejša, vendar pa se s pazljivostjo da doseči tudi to, da melodija ni nič glasnejša, če je hitrejša, sicer pa to ni nič nenaravnega in ušesu zooprnega, če je melodija, ki se pritrkuje hitreje, glasnejša kot pa če se pritrkuje počasneje. Da se izpelje to menjavanje hitrosti, ni treba kakih prav dolgih melodij, lahko vzamemo kratke melodije in jih pritrkujemo — kakor pri menjavanju jakosti — prvič prav počasi, drugič hitreje, tretjič še hitreje itd. — potem zopet vedno bolj počasi, da se melodija lepo, naravno konča. — Ta način je izpeljiv samo pri stoječih melodijah, če je namreč veliki zvon v pogonu, ta s svojimi udarci določa hitrost in je ni mogoče poljubno izpreminjati.

Triglasno:			Štiriglasno:		
1332*	1233	122332	1233	1433	134332
1332	1322	123322	1324	1432	124432
1223	1232	132332	1334	1224	122334
1223	1323	123223	1244	1244	
			1322	1342	
Stoječe melodije:					
2213	1122	323211	1212	2334	343433
2311	3213	231231	3232	1211	432344
3131	1233	221122	1434	2434	121211
3223	2113	132331	1344	3124	234322

Melodija, zaznamovana z * je vzeta in v drugi obliki podana iz: I. Mercina, Slovenski pritrkovavec, vzorec št. 6 a (str. 56).

Nekaj pojasnila k Pritrkovavcu.

(Dopis iz Gorice.)

V »Mladosti« (za april) sem čital spis o pritrkovanju, v katerem se omenja tudi moj »Slov. Pritrkovavec«. G. pisatelju sem hvaležen, da mi daje priliko, podrobneje pojasniti zadnje Pritrkovavčevo poglavje (melodični vzorci); splošno osnovo knjižice sem razložil že v Zborniku (glasilu naše častite duhovščine) in Cerkvenem Glasbeniku.

Tu imam opraviti le z opazko, da so melodični vzorci pisani nekoliko nepregledno. V naslednjih vrsticah želim pokazati, da so melodični vzorci sestavljeni logično in didaktično pravilno in torej natančnemu pregledovavcu dovolj pregledni.

Snov melodičnih vzorcev je razdeljena v dve glavni skupini: A za triglasna, B za štiriglasna zvonila. Vsaka stran prve skupine ima razvrščene številke v treh navpičnih stolpcih. V levem stolpcu so številke za udarce na veliki zvon, v srednjem za udarce na srednji zvon in v desnem za udarce na mali zvon. V skupini B so razvrščeni pa štirje stolpci v istem redu. V začetku vsake skupine stoji nad številčnim stolpcem ime zvona, kateremu so s števkami označeni udarci namenjeni. Vsaka skupina je razdeljena po številu udarcev v melodiji v tri razdelke: I. štiridelni, II. šestdelni, III. osemdelni takt.

Natančni pregledovavec vzorcev za triglasna zvonila uvidi, da tvorijo vsaka tri števila (1—3, 4—6, 13—15, 22—24, 25—27 itd.) posebno skupinico, katere prvo število vsebuje enovrstne melodije, drugo število dvovrstne melodije (sestavljene iz dveh in dveh melodij prvega števila), tretje število štirivrstne melodije (izpeljane iz drugega števila s ponovitvijo vsake vrste). Ostale melodije I. razdelka (7—12, 16—21) se ne pokorijo takemu pomnoževanju, ne vsebujejo enovrstnih melodij, ampak so nastale po sestavi ali obratu predstoječih melodij v poljubnem redu, kako, pove oklenjena opazka pri vsakem vzorčnem številu. Pa tudi med temi vlada strogi red, ki mi je celo vsilil ponovitev dvoje, troje melodij, ker mi je bilo na tem, da naj bodo melodije tega I. razdelka mnogoštevilne, ker so najlažje.

Na enak način so osnovani melodični vzorci v skupini B za štiriglasna zvonila. Ni treba torej, da ponavljam; saj stoji tudi pri teh vzorcih opazka, kako so osnovani.

Kdor to moje pojasnilo prečita — a ne površno, kot se čitajo romani — ter primerja s knjigo, temu ne morejo biti melodični vzorci nepregledni. Seveda sama preglednost ne zadostuje, treba je še marsičesa drugega in to je povedano v knjigi.

»Pritrkovavec« naj se le pazljivo in ponovno prebira kot učna knjiga in potem ne bo tožb o nepreglednosti.

Iv. Mercina.

Tolmačev nabiralnik.

Tradicionalen: izročilen, »udomačen«;
intonirati: uglasiti, zapeti;
intervura: uvod (pri glasbi);
pinakoteka: zbirka slik;
apologet: branilec, zagovornik (verskih resnic);
detektiv: skrivni redar;
gesta: kretanja roke pri govorjenju;
tiara: papeževa krona;
labirint: zamotana reč, nepregledno poslopje, iz katerega je težko ven priti;
rektor: ravnatelj (v višjih šolah, na vseučilišču);
kolegij: zavod;
fizik: prirodoslovec;
avtor: pisec, pisatelj.
Iz knjige »Orlovstvo«.
Kompromis: pogodba;
etičen: nraven;
rezervirati: pridržati, prihraniti;
statut: naredba, postava;
moralizirati: lepo obnašanje, nrvnost učiti;
laik: ne-duhovnik, svetni človek;
laiški: svetni;
industrijski: obrtni;
indiferenten: malomaren, brezbrizen;
spekulirati: preudariti, razmišljevati;
karitativno: dobrodelno;
humorističen: šaljiv, zabaven;
forma: oblika;
proces: razvoj, potek, pravda;
garancija: poroštvo;
mehanizem: strojna naprava;
naturel: narava, »polég«.

Nove knjige.

Prejeli smo:

Dr. Jakob Kelemina: **Literarna veda.** Pregled njenih ciljev in metod. Založila Nova založba v Ljubljani. 1927. Str. 120. Cena 26 in 34 Din. — Knjiga je predvsem namenjena tistim, ki se pri svojem študiju morajo baviti z literarnimi vprašanji. Dobrodošla in potrebna pa bo tudi vsakomur,

ki ga zanimanje za literaturo žene h globljemu umevanju in ocenjevanju literarnih proizvodov. Ker homo jeseni ali pozimi najbrž začeli z orlovsko dopisno šolo po odsekih, bo ta knjiga služila tudi voditeljem te šole. Vsem jo toplo priporočamo.

Dr. Albin Vilhar: **Srbohrvatsko-slovenski slovar.** 1927. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v platnu 60 Din. — Ta slovar nam je bil zelo potreben. Zbranih ima 40.000 besed na 328 straneh in če ga človek preizkuša, skoro nikoli ne odpove. Radi praktične uporabe si ga knjižnice in posamezniki gotovo naročite.

Anton Mrkun: **»Dinamit in antidinamit«.** Pod tem značilnim naslovom je izdal znani pisatelj brošurico, ki bo naše slovstvo, posebno protialkoholno pomnožila za eno delo, ki bo brez dvoma obrodilo obilo sadov. Podnaslov brošurice: »Dinamit-alkohol in antidinamit-abstinenca ali ugovori proti abstinenci in odgovori nanje« pove vsebino 62 strani broječe knjižice. Marljivi pisatelj je zbral 58 ugovorov proti abstinenci ter vse te predsodke znanstveno-poljudno, prepričevalno ovrgel in razpršil vse dvome! Slog je lep, jedrnat, mestoma celo lapidaren, ognjevit, retoričen, a vedno stvaren, objektiv. Čita se kakor napeta povest! Ugovori so psihološko lepo razvrščeni ter čitatelja hočeš nočeš pridobe, če ne za abstinenta, pa vsaj za sodelavca za treznost in naklonjenost! — Knjižico toplo priporočamo. — Stane 10 Din (po pošti 50 par več) ter se dobi pri »Naši Slogi« in »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Na obranu čestitih svetih običaja. Poslanica biskupa dr. Josipa Srebrničja. Skrbno in prepričevalno spisana knjižica govori zoper nespodobno žensko nošo, zoper moderne plese in zoper skupno kopanje moških in ženskih. Knjižica se naroča v škofijski pisarni na Krku.

Mali oglasi.

Po en orlovski kroj imata naprodaj: Martin Fingušt, Brezula 11, p. Račje pri Mariboru, in Franc Jazbec, Leskovec pri Krškem.

Vsebinska 6. številke: Prosveti in omiki: P. Roman: Meditacija pred Alojzijevo sliko. — Z. Z.: Naša dediščina. — F. Strah: Suh list. — † L. Turšič: Kdo smo? — V. Winkler: Odmor. — † L. Turšič. — J. Peternelj: V spomin † bratu Janezu Pečku! — Br. Janez: Rimski mozaik. — Organizacija: V. Jelocnik: Sprevod Orlov. — Telovadba. — Iz kraja v kraj. — Od srca do srca: Orlovska pisma. — Urednik fantom. — To in ono: Lojze: Naši pritrkovavci. — Ivan Mercina: Nekaj pojasnil k Pritrkovavcu. — Tolmačev nabiralnik. — Nove knjige. — Mali oglasi. — Slike: † Leopold Turšič. — † Janez Peček. — † Alojzij Brèč.

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

SE PRIPOROČA ZA NAROČILA VSEH
VRST TISKOVIN ZA URADNO, PO-
SLOVNO IN ZASEBNO PORABO —
IZDELUJE TUDI KLIŠEJE ZA ENO- IN
VEČBARVNI TISK, RAZPOLAGA Z
LASTNO LITOGRAFIJO IN POSEBNIM OD-
DELKOM ZA BAKROTISK, KI IZVRŠU-
JETA RAZNOVRSTNE ILUSTRACIJE

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, po-
dobe, molitveniki, svetinje,
devocijonalije itd.

Svoji k svojim!

ŠOLSKE ZVEZKE

raznovrstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam na ceneje

Knjigoveznica K. T. D.

v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6/II

Naša domača
Kolinska cikorija

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilje, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
**dežnikov in solnč-
nikov in
izprehodnih palc.**



Popravila točno in solidno.

TEODOR KORN

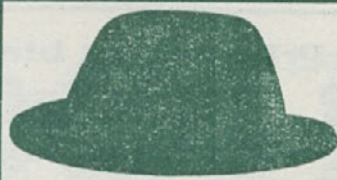
Ljubljana, Poljanska cesta 8

se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih

kleparskih in vodovodnih instalacij-
skih del ter za pokrivanje streh.

Vsa stavbna in kleparska dela v priznani
solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in
poštne prosto. Popravila točno in po
najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.



KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dežne plašče, dežnike in dr.
modno blago kupite najceneje pri

„AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje, poslovne tiskovine in knjige za odseke.

Tiskovine za Čebelico. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebelico.

Kupujte pri lastnem podjetju!

Kupujte pri lastnem podjetju!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Parni stroj in parna turbina. Navodila za strojnike in obratovodje parnih obratov. Z mnogimi slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana v platno Din 80.—.

Parni kotel. Učna knjiga za kurjače in posestnike parnih kotlov S slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana Din 30.—.

Zel in plevel. Slovar naravnega zdravlilstva. Sestavil F. Magister. V dodatku: Zdravilna zelišča v podobi. V platno vezana Din 75.—, broširana Din 60.—.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadj. nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Vez. Din 80.—.

Ljudski oder:

Miklova Zala. Igra v petih dejanjih.
Tihotapec. Ljudska igra v petih dejanjih.
Po dvanajstih letih. Igra v štirih dejanjih.
Kampestelski romarji. Pevska igra v štirih dejanjih.

Mlinar in njegova hči. Ljudska igra.

Scapinove zvijače. Komedija v treh dejanjih.

Revček Andrejček. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih.

Pevske točke k igri Revček Andrejček. Din 20.—.

Vsak vzesek stane Din 18.—.

Najnovejši katalog je brezplačno na razpolago.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pri nakupu blaga zglasite se gotovo v trgovini

R. Miklauc „pri Škofu“

v Ljubljani, Lingarjeva ulica

kjer je že Vaš stari oče kupoval vedno dobro in trpežno blago, ker ta trgovina obstoji že skoraj 60 let. Našli boste vedno veliko in bogato zalogo najnovejšega blaga, kakor modnega kamgarna v par sto vzorcih za moške obleke. Dekleta imajo lepo izbiro volnenega, svilnatga in perilnega blaga, kakor tudi najnovejših rut in šerp. Za neveste je na zalogi vedno lepo in trpežno blago za balo. Postrežba znano dobra in prijazna, cene strogo solidne in konkurenčne. Zato čimpreje na svidenje v trgovini

R. MIKLAUC.